

Ziek & Mondig

met eigen
kracht naar werk

Hoe kan een werknemer regie houden over ziek zijn en weer aan het werk gaan? Hoe om te gaan met bedrijfs- en huisartsen?

"Alle verantwoordelijkheid wordt bij mij neergelegd, maar hoe weet ik nu wat ik moet doen?"

Het project `Ziek en Mondig` biedt kennis en instrumenten

Wanneer een werknemer door ziekte of handicap zijn werk niet meer dreigt te kunnen doen, komt hij in aanraking met **arbocuratieve samenwerking**. Dit is samenwerking tussen de werknemer, werkgever en professionals rond preventie van ziekteverzuim, arbeidsomstandigheden, herstel, voorlichting, leren leven en werken met een handicap of chronische aandoening, reïntegratiebegeleiding en dergelijke. Met professionals bedoelen we de huisarts, medisch specialist, paramedici, bedrijfsarts, mensen van patiëntenverenigingen, zorgverzekeraars en andere arbo-professionals.

Al jaren worden **knelpunten** geconstateerd binnen de arbocuratieve samenwerking, zoals gebrekkige afstemming tussen betrokkenen en tegenstrijdige adviezen. Bij het verbeteren van de samenwerking was het benutten van de eigen kracht en zeggenschap van de werknemer zelden of nooit een invalshoek.

Het blijkt voor werknemers niet eenvoudig om in dit krachtenveld de **regie** te **nemen** en te houden over ziek (mogen) zijn en weer aan het werk gaan. De vraag is hoe de (zieke) werknemer zijn eigen situatie maximaal kan sturen. Ofwel, hoe kunnen werknemers optimaal bijdragen aan hun heroriëntatieproces, waaronder bijvoorbeeld acceptatie van gezondheidsverlies, hun reïntegratie en het bewaken van eigen grenzen om terugval te voorkomen?

Samenvatting van Ziek en Mondig, een project gericht op versterking van de positie van de (zieke) werknemer

Eigen kracht benutten

Om binnen de huidige wettelijke kaders de eigen kracht van werknemers te benutten en meer eigen regie over ziekte en werk mogelijk te maken, is het volgende nodig:

1. Meer **kennis** over de precieze handelingsruimte van (zieke) werknemers.
2. Praktische **instrumenten en interventies** die de individuele werknemer en de betrokken professionals kunnen ondersteunen bij het vorm geven van de eigen verantwoordelijkheid van werknemers. Voorbeelden zijn een communicatieformulier met informatie van betrokken artsen en het Landelijk Meldpunt Arbo-dienstverlening.
3. Draagvlak, dat wil zeggen de **bereidheid** bij alle betrokken partijen, waaronder met name de professionals, om te oefenen met het geven van meer **vertrouwen** aan (zieke) werknemer en zijn/haar competentie om zelf te beoordelen, kiezen en handelen.

Met deze drie zaken gaan we in het project Ziek en Mondig aan de slag. Dit project heeft als doel versterking van de **positie van de (zieke) werknemer** binnen de arbocuratieve samenwerking. Het project moet leiden tot het beter kunnen benutten van de keuze- en handelingsmogelijkheden van de werknemer, op basis van zijn vragen of behoeften.

Een zieke werknemer wordt pas echt goed geholpen als zijn situatie vertrekpunt is en als hij vanaf het begin van zijn gezondheidsklachten **vertrouwen, ruimte en mogelijkheden** krijgt om zelf zijn weg (terug) naar werk te zoeken. Een zelf uitgestippelde weg is immers altijd sterker dan een weg die door anderen is geregisseerd.

Het project Ziek en Mondig gaat uit van het **werknemersperspectief**; van de rol, verantwoordelijkheden, keuze- en handelingsmogelijkheden van werknemers zelf. Niet omdat andere partijen of perspectieven minder van belang zijn, maar vooral omdat over (handelings)mogelijkheden van werknemers het minst bekend is en nog vele kansen onbenut lijken te blijven.

Om gelijkwaardig om te gaan met alle perspectieven gaan we in het project telkens uit van een **wederkerig adequate relatie**: alle betrokken partijen beoordelen een interventie als de meest adequate.

Onze **verwachting** is dat door het benutten van de te ontwikkelen kennis en door het ontwikkelen van bruikbare instrumenten en interventies, enerzijds het ziekteverzuim en het gebruik van **WAO** zal afnemen en anderzijds de **tevredenheid** over de dienstverlening van professionals zal toenemen.

Om het gebruik van instrumenten te stimuleren, wordt vanaf de start van het project een groot aantal partijen betrokken. Een zogeheten Advies- en Implementatie Commissie helpt mee om de meest kansrijke instrumenten te selecteren en de **implementatie** te bevorderen.

Ziek & Mondig
*met eigen
kracht naar werk*

De **uitvoering** van het project ligt in handen van het Breed Platform Verzekerden en Werk (BPV&W), de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntorganisaties (NFK) en Stichting Pandora. Er wordt onder meer samengewerkt met STECR (expertisecentrum van de Arbeidsdiensten) en TNO Arbeid. Stichting Instituut Gak, de ministeries van VWS en SZW en ZonMw zijn de **financiers**. Het project loopt van maart 2004 tot augustus 2005.

Meer informatie leest u op www.bpv.nl. Voor vragen en suggesties neemt u contact op met Ries Beerthuijzen (projectcoördinator) op telefoonnummer 020-4800356 of via ziekenmondig@bpv.nl

Augustus 2004